

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET
Komisija za državno ureditev

Številka: 700-07-1/2018/4 EPA 2610-VII
Ljubljana, 27. 6. 2018

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

k Letnemu poročilu o delu Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije za leto 2017

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 10. seji 6. 6. 2018 obravnavala Letno poročilo o delu Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije za leto 2017, EPA 2610-VII (v nadaljevanju: letno poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložil Oddelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **se je seznanila** z letnim poročilom.

* * *

Predlagateljica je predstavil poročilo o delu Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije (v nadaljevanju: posebni oddelek). Glede materialnega stanja posebnega oddelka je v 2017 prišlo do določenega napredka, saj so pridobili novo računalniško opremo, vključno s prenosnima računalnikoma. Pridobili so tudi novo vozilo in kaže, da bodo postopoma lahko zamenjali celoten vozni park. Izboljšalo se je tudi stanje glede hrambe arhiva, saj je Ministrstvo za pravosodje (v nadaljevanju: MP) zagotovilo prostore za rešene arhivske spise. Še vedno pa ni urejena hramba tajnih spisov od stopnje tajno in zaupno dalje, so se pa začeli iskati primerni prostori.

Težava posebnega oddelka, ki se vleče že od njegovega nastanka v 2007, je sodelovanje s policijo oziroma obveščanje posebnega oddelka s strani policije o sumih kaznivih dejanjih, ki jih storijo pooblaščenec osebe. Policija je dolžna obvestiti posebni oddelek takoj, ko so podani razlogi za sum, da je policist storil kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Opuščanje obveščanja posebnega oddelka ima zlasti veliko težo v primeru, kjer bi policisti posebnega oddelka morali opraviti ogled kraja kaznivega dejanja ali zavarovati dokaze za kazenski postopek. Zato je bila leta 2017 s pomočjo MP ustanovljena delovna skupina, v kateri sodelujejo državni tožilci in predstavniki policije, ki bo poskušala skleniti dogovor o boljšem sodelovanju in obveščanju med policijo in posebnim oddelkom.

Predlagateljica je izpostavila predlog sprememb Zakona o kazenskem postopku, ki je med drugim spreminjal tudi 158.a člen in po kateri bi posebni oddelek izgubil določene pristojnosti in tako kazniva dejanja, ki bi jih policisti storili izven delovnega časa ne bi bila več v pristojnosti posebnega oddelka. Predlagateljica je spomnila, da so bila tudi prizadevanja Komisije za državno ureditev in Državnega sveta pomembna, da sprememba v Zakonu o kazenskem postopku ni bila uresničena.

Posebni oddelek po vseh podatkih odstopa od povprečja ostalih tožilstev tako glede učinkovitosti, ki je med višjimi, po drugi strani pa ima posebni oddelek najmanjši delež obsojenih, razlog je v specifični preiskovanih dejanjih. Posebni oddelek je namreč krajevno in stvarno pristojen za preiskovanje in pregon kaznivih dejanjih, ki jih v službi in izven nje storijo uradne osebe policije, kar predstavlja pretežni del nalog, ter druge pooblaščenec osebe. Dokazovanje teh kaznivih dejanjih je precej zahtevno, nekatera, predvsem manjša sodišča še vedno težko sprejmejo dejstvo, da je kriv policist. Postopki proti policistom se tudi zelo vlečejo, zaradi možnosti izgube službe pa niso pripravljeni na pogajanja ali priznanja krivde ali alternativno reševanje sporov.

V 2017 se je število prejetih ovadb povečalo kar za tretjino, delno zato, ker je bolj jasno opredeljeno, kaj je kazenska ovadba in kaj je ne, prav tako pa v 2017 ni bilo stavke in so policisti obravnavali več kršiteljev in je bilo zato posledično več pritožb na njihovo delo. Večji pripad je prinesel tudi nekaj več rešenih zadev kot 2016. Večina, kar 90% vseh prejetih ovadb je zavrnjenih, razlog je v tem, da je veliko ovadb neutemeljenih, saj državljani očitno menijo, da se bodo s prijavo policista, ki jih je kaznoval za prekršek, izognili odgovornosti za storjene prekrške ali plačilu kazni. Od vseh obtoženih je bil delež obsojenih 71%, je pa to številčno malo, gre za 36 policistov.

Stališče do letnega poročila posebnega oddelka je na seji komisije predstavilo še MP, ki je poročilo posebnega oddelka pohvalilo. V letnem poročilu so zajete vse vsebine, ki jih nalaga zakon, prav tako pa letno poročilo zajema oceno doseganja ciljev iz sprejetega letnega programa dela za preteklo leto.

* * *

Komisija se je z letnim poročilom seznanila in ga pohvalila. Komisija je izrazila zadovoljstvo, da se je materialno stanje (računalniška oprema, vozni park, hramba arhiva...) izboljšalo in upa, da bodo vsa ostala odprta vprašanja s tega področja v naslednjem obdobju urejena.

Predlagateljica je v predstavitvi letnega poročila opozorila, da je po nekaj letih prizadevanj policija v 2017 končno pripravljena nuditi izobraževanje za policiste, ki delajo v posebnem oddelku, doslej je bila namreč to težava in se jih je odklanjalo. Komisija je poudarila, da ni dopustno, da policija odklanja izobraževanje policistov, ki delajo v posebnem oddelku in člane komisije je zanimalo kako je sploh mogoče, da je do tega prihajalo. Predlagateljica je izpostavila je, da gre v primeru policije za velik in vpliven državni organ (več kot 8000 ljudi), medtem, ko je posebni oddelek majhen (13 ljudi) in policija nima interesa, da posebni oddelek preiskuje policiste, prav tako pa posebni oddelek nima nekih vzvodov ali pravne podlage, ki bi policijo spodbudilo k sodelovanju s posebnim oddelkom. Predlagateljica je izrazila upanje, da se bo sedaj komunikacija izboljšala in da bo policija spoznala, da ji je delovanje posebnega oddelka celo v korist in ne v škodo. Predstavnica MP pa je v zvezi s tem opozorila na delovno skupino, v kateri sodelujejo državni tožilci in predstavniki policije in je bila ustanovljena 2017 in bo poskušala skleniti dogovor o boljšem sodelovanju in obveščanju med policijo in posebnim oddelkom. Morda je priložnost za izboljšanje dela s policijo v okviru te delovne skupine, ki spremlja izvajanje uredbe o sodelovanju državnega tožilstev in policije in drugih organov.

* * *

Za poročevalko je bila določena državna svetnica Bojana Potočan.

Rajko Fajt, l.r.
predsednik